

běží o otázku, zda při nájemním předmětu jednotnou nájemní smlouvou najatém lze volně vypovědět celý nájemní předmět, když zákon vypustil ze své ochrany jen část. Tuto otázku mohl by jinak upravit jen zákon a ne soud, který nemůže mezeru zákona vyplnit ani výkladem, ani obdobou. Výkladem nikoli, protože tu není zákonné normy, jež by měla být vyložena, a obdobou nikoli, protože jediného a jen zdánlivě podobného a v zákoně upraveného případu, o němž bude hned zmínka, nelze použít. Je to § 1 (2) čís. 16 zák. o ochr. náj., jehož však nelze obdobně použít, ježto jde tam o výjimku z pravidla; mimo to upravuje uvedený předpis jinou otázku, totiž otázku působnosti důvodu výpovědního, je-li tento dán jen pro část nájemního předmětu. O to však v souzeném případě nejde, kde vypovídající dávají volnou výpověď bez udání důvodu. Jestliže zákon z jednotného nájemního předmětu vyloučil ze své ochrany jen část, neupraviv poměr ohledně druhé části, nelze dát volnou výpověď z celku, protože by si vypovídající pronájemce samovolně rozšířil výluky i na část chráněnou. Pokud zákon ze své ochrany vylučuje určité nájemní předměty, činí tak výslovně (nyní v § 26, dříve v § 31) a nelze rozšiřovati tyto vyjmuté případy na jiné v zákoně neobsažené. Z nechráněné části nelze pak dát volnou výpověď proto, poněvadž občanský zákon nedovoluje částečnou výpověď. Bez zákonné úpravy je částečné vynětí jednotného nájemního předmětu z ochrany pro volnou výpověď bez významu. Odvolací soud právem zrušil výpověď.

Čís. 14466.

Revírní bratrská pokladna patří k veřejnoprávním korporacím a ústavům, na něž se vztahuje § 19 zák. čís. 394/22 Sb. z. a n.

§ 212 odst. 1 a 2 platového zákona čís. 103/26 Sb. z. a n. platí též pro úředníky revírních bratrských pokladen.

Nárok úředníka revírní bratrské pokladny na bytné a otop.

(Rozh. ze dne 19. června 1935, Rv II 1081/34.)

Žalobce — úředník revírní bratrské pokladny — domáhá se na této žalobou náhrady škody proto, že jednostranným usnesením předsednictva žalované byly mu odňaty jeho vedlejší požitky a sice bytné a otop. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

důvodů :

Dovolatel má za to, že jednostranným usnesením představenstva revírní bratrské pokladny nemohly mu být odňaty jeho vedlejší požitky a sice bytné a otop. Podle § 120 stanov žalované pokladny, schválených báňským hejtmanstvím v B. dne 23. května 1925 čís. 1942, patří k působnosti představenstva přijímání, jmenování a propouštění úředníků a zaměstnanců, stanovení jejich požitků a vydání směrnic pro ně. Služební poměr úředníků revírních bratrských pokladen jest však soukromoprávní, založený dvoustrannou služební smlouvou, která zásadně jen

souhlasnou vůlí obou stran může býti změněna. Z platného usnesení představenstva vznikají nejen úředníkům práva, ale revírní bratrské pokladně též závazky. Předpokladem toho jest, že nárok zaměstnancův byl založen právně platným usnesením povolaného orgánu revírní bratrské pokladny. V tom směru třeba rozlišovati mezi usneseními představenstva revírní bratrské pokladny ze dne 16. srpna 1924 a 8. listopadu 1924, jimiž bylo přiznáno žalobci bytné 150 Kč měsíčně a deputát 3 m³ dříví a usnesením ze dne 18. října 1930, jímž přiznán byl žalobci další otop 40 q uhlí. V roce 1924 vedla správu žalované revírní bratrské pokladny správní komise, jejíž obor působnosti určen byl zákonem ze dne 11. července 1922 čis. 242 sb. z. a n. a prováděcím nařízením ze dne 22. prosince 1922 čis. 392 sb. z. a n. Obor působnosti byl určen v § 4 dotčeného vládního nařízení, který stanovil, že správní komise provede likvidaci podle pravidel uvedených v odst. 2 až 6 tohoto předpisu složením jmění a převzetím práv a závazků jednotlivých oddělení nově zřízenými bratrskými pokladnami. Ostatní opatření, potřebná ve smyslu § 84 zák. čis. 242/22 sb. z. a n. učiní správní komise se schválením dozorčího úřadu. Ustanovení žalobce úředníkem revírní bratrské pokladny a stanovení jeho služebních požitků zřejmě nesouviselo s likvidací předchůdkyně žalované a vyžadovalo tedy schválení dozorčího úřadu, t. j. příslušného báňského hejtmanství. Podle zprávy toho báňského hejtmanství ze dne 26. června 1933 čis. 2806/33 nebylo uděleno schválení oběma usnesením ze dne 16. srpna a ze dne 8. listopadu 1924 a nebylo uděleno mlčky tím, že báňské hejtmanství nenamítalo nic, když mu byly zaslány opisy protokolů ze dne 16. srpna 1924 a ze dne 8. listopadu 1924. Nejvyšší soud vyslovil a odůvodnil v rozhodnutích čis. 10097, 9963, 9883 a j. sb. n. s. zásadu, že předpis § 863 obč. zák. jest dán jen pro soukromoprávní obchod, že neplatí však pro jednání úřadu, nýbrž že každý úřad musí své prohlášení vydati ve formě předepsané jeho jednacím řádem, ke kteréžto formě náleží zejména, aby prohlášení bylo dáno výslovně a bylo vydáno stranám písemně, pokud zákon výjimkou nedopouští, aby se upustilo od doručení stranám. Pro báňské úřady předpisovala instrukce vydaná na základě § 15 zákona ze dne 21. července 1871 čis. 77 ř. z. v § 67 výslovně písemnou formu vyřízení a podpis úředníka. Ježto usnesením ze dne 16. srpna 1924 a 8. listopadu 1924 se nedostalo schválení, nebylo pouhé usnesení správní komise s to, aby založilo zamýšlené právní účinky. Žalobci nevznikl proto nárok na bytné a deputát 3 m³ dříví z těchto dozorčím úřadem neschválených usnesení správní komise žalované pokladny. Jinak bylo tomu v roce 1930, v němž dne 18. října 1930 se usneslo představenstvo žalované pokladny na dodávání 40 q uhlí k otopu. Tu rozhodovalo již představenstvo žalované revírní bratrské pokladny, zvolené podle dotčených schválených stanov v mezích § 120. Schválení nebylo podle § 84 zák. čis. 242/22 sb. z. a n. ovšem třeba, než v té době platil již zákon platový čis. 103/26 sb. z. a n., jehož § 212 v odst. 1 stanovil, že služební požitky a právní nároky zaměstnanců veřejnoprávních korporací a ústavů, na něž se vztahuje § 19 zák. čis. 394/22 sb. z. a n. nesmějí přesahovati míru jednotlivých druhů platových a služebních práv a nároků státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie a stejných služebních, jakož i rodinných poměrů. Žalovaná revírní bratrská pokladna patří k těmto veřejnoprávním korpo-

racím a ústavům. Platový zákon čí. 103/26 sb. z. a n. neposkytuje státním úředníkům nárok na otop. Poskytnutí dalšího otopu žalobci mohlo se státi jen za předpokladu druhého odstavce § 212 zákona čí. 103/22 sb. z. a n. a usnesení představenstva potřebovalo ke své platnosti schválení příslušného státního ústředního úřadu v dohodě s ministerstvem financí podle odstavce 4 § 212 dotčeného zákona. Žalobce netvrdil a neprokázal, že takový souhlas byl dán, nemohlo proto ani toto usnesení představenstva žalované pokladny přivoditi zamýšlené právní účinky. Žalobci podle uvedeného nevznikl tedy právně platný nárok proti žalované ani na placení bytného, ani na otop 3 m³ dříví, ani na 40 q uhlí. Zastavilo-li představenstvo žalované pokladny dodatečně svým řádným usnesením plnění bytného a poskytování otopu, nedotklo se tím práv žalobcových, jichž dosud platně nenabyl.

Čís. 14467.

Z ustanovení § 414 obč. zák. neplyne, že kdo zpracuje cizí věc se souhlasem vlastníka, stane se vlastníkem výrobku.

(Rozh. ze dne 19. června 1935, Rv II 449/35.)

Manžel žalobkyně (truhlář) zpracoval materiál žalobkyní koupený. Věci takto vyrobené zabavil žalovaný. Žalobou domáhá se žalobkyně vyloučení těchto věcí z exekuce tvrdíc k nim vlastnické právo. Žalobě bylo vyhověno v š e m i s o u d y, n e j v y š š í m s o u d e m z těchto

d ů v o d ů :

Manžel žalobkyně zpracoval materiál, jí koupený, s jejím souhlasem. Otázku, zda se stal vlastníkem výrobku, nelze řešiti podle ustanovení § 414 obč. z. přímo. Leč ani úsudkem z opaku ustanovení § 414 obč. z. nelze dospěti k názoru, že kdo zpracuje cizí věc se souhlasem vlastníka, stane se vlastníkem výrobku. Děje-li se zpracování se souhlasem vlastníka suroviny, rozhoduje vůle stran vyjádřená ve smlouvě o tom, jaké účinky bude mít zpracování na otázku vlastnictví. Z přednesu žalobkyně, že koupený jí materiál byl zpracován na předměty zabavené a že uplatňuje k nim vlastnictví, plyne, že na vlastnickém poměru k materiálu nemělo býti zpracováním nic měněno. Žalobkyně dala zhotoviti s dodáním materiálu celé polotovary, odevzdala tudíž materiál manželu, aby jej zpracoval pro ni. Zabavené předměty pocházejí tudíž z materiálu žalobkyní koupeného, k němuž takto nabyla vlastnictví. Tím je tedy prokázáno její vlastnictví, které podání žaloby podle § 37 ex. ř. opodstatňuje. K převodu vlastnictví na manžela žalobkyně bylo by třeba právního důvodu a způsobu nabývacího (§ 425 obč. z.). Těchto předpokladů není. Zůstala tedy žalobkyně nepřerušeně i vlastníci výrobku, takže nebylo třeba, aby tvrdila a prokazovala, že vlastnictví výrobku nabyla od manžela některým ze způsobů v §§ 425—428 obč. z. uvedených.